

РЕШЕНИЕ

№ 31613

гр. София, 28.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в
публично заседание на 01.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **5437** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Образувано е по жалба на М. С. А., гражданин на Република Турция, [дата на раждане], със съдебен адрес [населено място], чрез адв. Р., срещу отказ по заявление изх. № I. от 27.03.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза тип „D“), издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Генералното консулство на Република България в [населено място], Република Турция. Жалбоподателят визира незаконосъобразност на отказа поради липса на мотиви, допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 2-4 АПК. Оспорва мотивите за отказ по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ и твърди липса на изложени конкретни фактически основания по тях. Счита, че отговаря на законовите изисквания за издаване на виза тип „D“, вкл. при доказани цел и условия на пребиваването в България, при представяне на всички изискуеми документи за получаване на виза вид „D“. Сочи, че е получил разрешение за работа в България. Липсата на конкретни мотиви за отказа пречатствала правото му на защита. Претендира се отмяна на отказа на акта и връщане на административния орган за издаване на виза. В с.з. процесуалният представител заявява, че не претендира разноски по делото.

Ответникът – завеждащ „Консулска служба“ в Генералното консулство на Република България в [населено място], Република Турция, редовно призован, в писмено становище чрез юрк. А. оспорва жалбата като неоснователна.

Жалбата е допустима. Подадена е от лице по чл. 3 от АПК, вр. чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ, което е адресат на индивидуален административен акт, засягащ правната му сфера неблагоприятно, тъй като му

налага ограничения. Оспорването е подадено в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Според чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е изложено в жалбата и то е конкретизирано, т.е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на постановен отказ за издаване на виза от съответния тип (в този смисъл вж. определение № 6181/09.06.2025 г. по адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС и др.).

От фактическа страна съдът установява следното:

На 27.03.2025 г. жалбоподателят е подал заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) до Посолството на Република България в [населено място], Турция. В поле 30 и 31 е посочил, че е работник, с адрес на работодателя в [населено място], [улица], „Визия Ай джи инвест“ ЕООД.

Към преписката е приложено уведомление от дирекция „Миграция“ МВР, че на М. С. А. е предоставен достъп до пазара на труда на осн. чл. 24и от ЗЧРБ, съгласно становище на Агенцията по заетостта, за срок от 3 години.

По делото са изискани и предоставени по реда на чл. 192 от ГПК документи от трето неучастващо лице – Агенция по заетостта. Същата е дала положително становище относно наличие на основание за предоставяне на достъп до българския пазар на труда с „Единно разрешение за пребиваване и работа“ за лицето М. С. А.. Представени са още заявление, копие на справка от министерството на правосъдието на Република Турция, видно от която А. няма съдебни регистрации, обосновка от управителя на дружеството „Визия ай джи инвест“ ЕООД; договор за строителството между приемащото дружество и „Ваклин груп“ ООД; копие на публикувана обява за работа в сферата на строителството; копие на трудов договор; сключен на 09.12.2024 г., копие на длъжностна характеристика.

По делото е представено и писмо с рег. № 6847/23.06.2025 г. на Държавна агенция „Национална сигурност“ с което се посочва, че спрямо заявителя е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система по съгласувателната процедура. Представено е и копие на писмо с рег. № М-4963/30.04.2025 г. от ДАНС до директора на Дирекция „К. отношения“ МВнР, в което се посочва, че лицето има сключен трудов договор с „Визия Ай джи инвест“ ЕООД. Изразено е становище, че работниците са назначени като общи такива без необходимост от притежаване на специални знания и умения, трудовите им договори били изготвени само на български език, без превод на турски език, което предполагало неразбиране на условията за заемане на длъжността. Жалбоподателят, заедно с още 4 апликанта са заявили пребиваване в обща квартира – собственост на лице с криминални регистрации. Комуникацията била осъществявана от лице-посредник за осигуряващо фиктивни основания за получаване на визи и пребиваване на турски граждани, с цел използване на страна като транзит за пребиваване и работа в други страни от ЕС (транзитен пункт) – посочени са отрицателни предпоставки за предоставяне на търсеното право – чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ.

Постановен е оспореният по заявление изх. № I. от 27.03.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза тип „D“), издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Генералното консулство на Република България в [населено място], Република Турция. Като правни основания за отказа са посочени разпоредбите на чл.10, ал.1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ. Възпроизведени са в резюме констатациите на Държавна агенция „Национална сигурност“.

При тези факти съдът преценява жалбата като основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, във връзка с чл. 146 от АПК, в настоящото производство съдът проверява законосъобразността на оспорения акт, като проверява дали е издаден от компетентен

орган и при спазване на законоустановената форма, спазени ли са процесуалните и материалноправни разпоредби, относно издаването му.

По силата на чл. 9г, ал 1 от ЗЧРБ оправомощени от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в МВнР, в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и в органите за граничен контрол, могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи, а в службите за административен контрол на чужденците - за анулиране и отмяна на визи, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 9е, ал. 1.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган, видно от приложените към преписката Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 6/13.02.2025 г. на Генерален консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция.

Актът е съставен на формуляр по образец, съгласно Приложение № 6 към чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и за определяне на визовия режим (НУРИВОВР). Като правни основания за отказа във формуляра са отбелязани тези по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ – кандидатът не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване (т. 17) и налице са основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание (т. 23). В допълнителни бележки към него е отбелязано: „След извършена проверка бе установено, че трудовият договор и длъжностната характеристика за заеманата позиция са разписани на български език, без превод на турски език, което предполага неразбиране на условията на труд и изискваната длъжност. Заявено е пребиваване в обща квартира от 5 човека. Наемодателят е лице с криминални прояви. Обосновано предположение, че ще използват статута си с цел последващо пребиваване ви работа в страни от ЕС, използвайки територията на страната като транзитен пункт.“

Независимо от лаконичността на така изложените фактически и правни основания на отказа, съдът намира, че не е налице отменително основание по чл. 146, т. 2, вр. чл. 59, ал. 1 и ал. 2, т. 4 от АПК. Съдържанието на акта позволява да се извлече волята на административния орган по начин, който не накърнява правото на защита на засегнатото лице и позволява осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност. Трайна и непротиворечива е съдебната практика, че мотивите могат да се съдържат и в отделен документ, стига да предшестват оспорването (ТР 16/1975 на ОСГК на ВС).

Не се спори, че на чужденеца е издадено положително писмено становище по чл. 24и, ал. 12 ЗЧРБ от Агенцията по заетостта, т.е. липсва основание за отказ поради непредставяне на изискуем документ от апликанта.

Съгласно чл. 30, ал. 4 от НУРИВОВР, в случаите по чл. 24и, 24к, 33к и 33п от ЗЧРБ решението за издаване на виза се взема в срок от 20 календарни дни след съгласуване с Държавна агенция "Национална сигурност".

Видно от писмо с рег. № 6847/23.06.2025 г. на Държавна агенция „Национална сигурност“ спрямо заявителя е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система, по съгласувателната процедура. Представено и и копие на писмо с рег. № М-4963/30.04.2025 г. от ДАНС до директора на Дирекция „К. отношения“ МВнР, в което се посочва, че лицето има сключен трудов договор с „Визия Ай джи инвест“ ЕООД. Изразено е становище, че работниците са назначени като общи такива без необходимост от притежаване на специални знания и умения, трудовите им договори били изготвени само на български език, без превод на турски език, което предполагало неразбиране на условията за заемане на длъжността. Жалбоподателят, заедно с още 4 апликанта са заявили пребиваване в обща квартира – собственост на лице с криминални

регистрации. Комуникацията била осъществявана от лице-посредник за осигуряващо фиктивни основания за получаване на визи и пребиваване на турски граждани, с цел използване на страна като транзит за пребиваване и работа в други страни от ЕС (транзитен пункт) – посочени са отрицателни предпоставки за предоставяне на търсеното право – чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ.

По делото не се спори, че трудов договор и длъжностна характеристика, подписани от А., са изготвени единствено на български език, без превод на разбираем от чуждия гражданин език. Основният спорен въпрос по делото, макар и неизрично поставен от страните е, обвързан ли е бил административният орган от становището на Държавна агенция „Национална сигурност“ при постановяване на процесния отказ, и подлежи ли това становище на проверка от съдебната инстанция.

Отговорът на първият въпрос е утвърдителен. С подзаконовата нормативна уредба на чл. 10, ал. 1 (В сила от 01.01.2025 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2025 г., предишна ал. 2 - ДВ № 90/15.10.20213 г.) на Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявления за издаване на визи е предвидено, че при наличие на едно отрицателно становище от проведеното съгласуване по чл. 9, ал. 1 и 2 Дирекция „К. отношения“ или упълномощеното да взема самостоятелни решения консулско длъжностно лице отказва издаването на виза.

Тази възможност не противоречи, както противно се сочи в жалба, на практиката на СЕС по сходни дела, досежно процедурана. С решение на СЕС от 19.12.2013 г. по дело C-84/12 К. се приема, че преценката на индивидуалното положение на кандидата за виза, която се извършва, за да се установи дали дадено основание за отказ не пречатства искането му, предполага извършването на комплексни оценки, основани по-специално на личността на този кандидат, на интеграцията му в държавата на неговото местоживее, на политическата, социалната и икономическата ситуация в тази държава, както и на евентуалната заплаха, която той може да представлява, за обществения ред, националната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки (т. 56). Такава преценка е извършена и тя е в съответствие с т. 1 от диспозитива на цитираното решение на СЕС.

Правомощието на ДАНС в настоящата хипотеза е в изпълнение на чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС – Държавна агенция "Национална сигурност" осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци в Република България, като дава становища по молби за издаване на разрешения за продължително, дългосрочно и постоянно пребиваване и на визи и включва чужденци в информационния масив на нежеланите за страната чужденци по Закона за чужденците в Република България.

Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 от АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството. Основополагащо в тази насока е решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. дело № 4656/2014 г. на ВАС, седмо отделение. В него ясно и недвусмислено е посочено, че макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението да гарантира на засегнатото лице правото на ефективна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаването му. Тази практика на ВАС корелира и с решение на Европейския съд по правата на човека по дело C. G. & others vs. B. No 1365/07, 24.04.2008, § 40 с което ЕСПЧ приема, че на националния съд е дадена възможност да извърши дължимата преценка за законосъобразността на обстоятелства, стоящи извън основния акт на администрацията-предмет на спора, установени от орган по

националната сигурност, вкл. и посредством класифицирана информация.

По аргумент от разпоредбите на чл. 13, вр. чл. 8 на Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС), засегнатото лице следва да разполага с ефективна съдебна защита срещу засягащия го акт.

В идентичен смисъл, вкл. относно визовия режим, са и съображенията, залегнали в решение на Съда на ЕС по дело C-403/16 S. El H., т. 38.

Постановеният въз основа на отрицателното становище на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Ето защо, макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на процесния отказ.

Доводите на ДАНС за "неразбиране на условията на труд и изискванията за длъжността" съдът преценява освен като хипотетични, и в нарушение на свободата на договаряне по Кодекса на труда, на свободното движение на работници и трудовата миграция по смисъла на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ). Отношенията по предоставяне на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения (чл. 1, ал. 2 от Кодекса на труда). Императивно изискване, съгласно чл. 62, ал. 1 от КТ е трудовият договор да се сключи в писмена форма и да има съдържанието по чл. 66, ал. 1 от КТ, което в случая е спазено. В сферата на трудовото право важи общият принцип по чл. 9 от ЗЗД за свобода на договаряне, при спазване на нормативните изисквания по КТ и подзаконовите актове по прилагането му. Последните не съдържат императивно изискване за двуезично изготвяне на документи. Дори хипотетично да се приеме, че такова е необходимо с цел "разбиране" съдържанието на документа, то това зависи от свободната воля на договарящите, а не е предмет на административно регулиране. Още повече, че в сферата на трудовата миграция и трудовата мобилност с компетентност да предоставя достъп до пазара на труда разполага Агенция по заетостта, която следи за спазване на специалните изисквания по чл. 7, ал. 1 и чл. 8, ал. 1 от ЗТМТМ, едно от които е и сключен трудов договор с местен работодател (чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗТМТМ). Очевидно в настоящия случай Агенция по заетостта е предоставила становище за наличие на основание да предостави достъп до пазара на труда на жалбоподателя по смисъла на чл. 24и, ал. 12 от ЗЧРБ, след проверка и спазване на изискванията на ЗТМТМ.

В изразеното становище на ДАНС липсват факти, че наемодателят на лицата, с които е сключен трудов договор, е съдействал на чужденци за заобикаляне на трудовото/миграционното законодателство. Липсват и факти въз основа на които обосновано да се приеме, че посредникът, входирал документите на турските граждани в ДМ при МВР (Н. Р.) е осигурил поне на едно друго лице фиктивно основание за получаване на виза и това лице е напуснало приоритетно пределите на страната. Не се сочи и че приемащото дружество извършва фиктивна дейност. При липса на конкретни убедителни данни за противоправна дейност в нарушение на визовия режим косвените твърдения не могат да обосноват формирания отказ.

По изложените съображения съдът намира оспорения отказ за материалноправно незаконосъобразен, поради което и следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. При новото разглеждане административният орган следва да съобрази мотивите, изложени в настоящото решение.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК,

Административен съд София-град, I отделение, 84-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на М. С. А., гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , отказ по заявление изх. № I. от 27.03.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване, издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Генералното консулство на Република България в [населено място], Република Турция

ИЗПРАЩА делото като преписка на завеждащ „Консулска служба“ в Генералното консулство на Република България в [населено място], Република Турция, за ново произнасяне по подаденото заявление, съобразно дадените мотиви

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд